

บทที่ 4

ข้อเสนอแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ

จากการประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักการและแนวทางด้านผู้สูงอายุและแรงงานผู้สูงอายุ อาทิ หลักการขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ นโยบายรัฐบาลด้านผู้สูงอายุ และแผนกลยุทธ์กรมกิจการผู้สูงอายุ พ.ศ. 2560 – 2564 รวมทั้งผลการสำรวจความคิดเห็นเพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ (CSR-in-process) และวิสาหกิจเพื่อสังคม/กิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) ทั้งในการประชุมกลุ่มย่อย (23 มิ.ย. 59) และในการประชุมสัมมนา (5 ส.ค. 59) ทำให้ได้มาซึ่งแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ (Business Guidance on Older Persons) ที่สามารถนำไปเผยแพร่และขยายผลเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนโดยภาคเอกชนในวงกว้าง ใน 3 หมวด ได้แก่

1) การเตรียมความพร้อม (Preparation) เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่วัยเกษียณของพนักงาน โดยองค์กรควรจะต้องจัดทำเป็นแผน มีการอบรมให้ความรู้กับพนักงาน ในการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่วัยเกษียณ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเตรียมใจ เตรียมร่างกาย เตรียมแผนการใช้เวลา การวางแผนการออม และการลงทุนก่อนวัยเกษียณ ตลอดจนสิทธิพิเศษต่างๆ ที่ผู้สูงอายุ พึงจะได้รับและควรจะต้องทราบ เช่น เรื่องการยกเว้นภาษี เงินประกันสังคม เงินผู้สูงอายุ เป็นต้น รวมไปถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการสำหรับองค์กรที่มีผลิตภัณฑ์สำหรับผู้สูงอายุ โดยจะต้องมีการคำนึงสภาพการใช้งานที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

2) การคุ้มครอง (Protection) เมื่อองค์กรมีพนักงานที่เข้าสู่วัยเกษียณแล้ว สิ่งที่องค์กรควรจะต้องปกป้องหรือพิทักษ์สิทธิ์ให้กับผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเคารพและสนับสนุนสิทธิและสวัสดิการผู้สูงอายุ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต่างๆ รวมถึงการคำนึงถึงอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของผู้สูงอายุในสถานประกอบการและในกิจกรรมทางธุรกิจต่างๆ เป็นต้น

3) การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นสิ่งที่องค์กรควรจะต้องดำเนินการ เมื่อมีผู้สูงอายุเป็นพนักงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดหางานที่มีคุณค่าและปรับสภาพการทำงานที่ยืดหยุ่นให้กับผู้สูงอายุ การจัดให้มีระบบแบบแผนในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาจากพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุหรือพนักงานที่เกษียณอายุแล้วไปยังพนักงานรุ่นหลัง รวมถึงการสนับสนุนบทบาทของรัฐและประชาสังคมในการคุ้มครองสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น

ภาพที่ 32: แนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ 3 หมวดข้างต้น จำแนกออกได้เป็นแนวปฏิบัติ 7 ประการ
ได้แก่

- การเตรียมความพร้อม (Preparation) ประกอบด้วย
 1. ให้คำมั่นและรับผิดชอบต่อการเตรียมความพร้อมบุคลากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุ
 2. ทำให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์และบริการได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีความเป็นมิตรกับผู้สูงอายุ
- การคุ้มครอง (Protection) ประกอบด้วย
 3. เคารพและสนับสนุนสิทธิผู้สูงอายุ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจและส่วนที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ
 4. ทำให้มั่นใจว่าผู้สูงอายุได้รับสวัสดิภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ และในกิจกรรมทางธุรกิจ
- การมีส่วนร่วม (Participation) ประกอบด้วย
 5. จัดหางานที่มีคุณค่าและสภาพการทำงานที่ยืดหยุ่นเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจการ ตลอดจนการร่วมลงทุนในกิจกรรมทางธุรกิจ
 6. จัดให้มีระบบและแบบแผนในการสืบทอดความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาจากผู้เกษียณอายุ
 7. สนับสนุนบทบาทของรัฐและประชาสังคมในการคุ้มครองสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

สำหรับแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุทั้ง 7 ประการ ได้มีการนำเข้าสู่เวทีการประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อแนวปฏิบัติดังกล่าว เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2559 โดยมีผู้แทนจากองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้สูงอายุ เข้าร่วมงานกว่า 150 คน จาก 59 องค์กร

ภาพที่ 33: การประชุมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

ผลจากการรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุทั้ง 7 ประการ ได้มีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ประชุม โดยมีรายละเอียด พร้อมตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร ดังนี้

แนวปฏิบัติประการที่ 1: ให้คำมั่นและรับผิดชอบต่อการเตรียมความพร้อมบุคลากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุ

องค์กรควรจะต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับพนักงานที่จะเข้าสู่วัยเกษียณ หรือวัยสูงอายุ โดยอาจจะมีการจัดทำเป็นแบบแผน กำหนดไว้ในจรรยาบรรณธุรกิจของบริษัท หรือ มีการกำหนดเป็นนโยบาย โดยมีการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร ตลอดจนการอบรมให้ความรู้ ให้ข้อมูลแก่พนักงาน แนะนำวิธีการเตรียมความพร้อมให้กับพนักงานก่อนการเข้าสู่วัยสูงอายุ สิ่งต่างๆ ที่พนักงานควรจะต้องเตรียมตัว หรือต้องทราบเมื่อก้าวเข้าสู่วัยเกษียณ อาทิ

- รายได้ โดยเฉพาะผลประโยชน์อันพึงจะได้รับในวัยเกษียณ เรื่องของภาษีในฐานะเป็นผู้รับบำนาญ ตลอดจนผลประโยชน์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การได้รับการดูแลทางการแพทย์ บริการทางสังคม และ ส่วนลดต่างๆ จากการใช้บริการที่เป็นสาธารณะ
- โอกาสและเงื่อนไขต่างๆ ในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะ การทำงานนอกเวลา และความเป็นไปได้ในการเป็นเจ้าของกิจการ การเตรียม Career Path ให้ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ

- การเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุ และการชะลอวัย เช่น การตรวจสุขภาพ การออกกำลังกาย ตลอดจน การบริโภคอาหารที่เหมาะสม
- การวางแผนการออมก่อนเข้าวัยเกษียณ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการลงทุน
- วิธีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แนะนำจัดหากิจกรรมที่เหมาะสม
- ความพร้อมของ สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการศึกษาของ ผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเพื่อรับมือกับ ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากการเกษียณอายุ หรือ การรักษา หรือการพัฒนา ความสนใจและทักษะ เป็นต้น

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- การอบรมให้ความรู้ และความพร้อมแก่พนักงาน ในเรื่องการลงทุนและการออมแก่พนักงาน โดยผู้แทน กองทุน/ผู้เชี่ยวชาญ การอบรมเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยเกษียณ การอบรมเรื่องรายได้เสริม งานอดิเรก และการดูแลสุขภาพ
- การส่งเสริมด้านสวัสดิการให้แก่พนักงานที่เข้าสู่วัยเกษียณ เช่น ด้านเงินสะสม เงินปันผล ที่อยู่อาศัย ให้พนักงานทำประกันกองทุนเลี้ยงชีพ / ประกันเกษียณอายุ การจัดทำระบบเงินออมก่อนเข้าวัยเกษียณ
- การส่งเสริม พัฒนาและสนับสนุนอาชีพเสริม
- การจัดหากิจกรรมที่เหมาะสมให้ผู้สูงอายุ เช่น ส่งเสริมให้ออกกำลังกายทุกวันศุกร์ให้กลับบ้านเร็วขึ้น 1 ชั่วโมง สำหรับคนวัย 55 ปี
- การแก้ไขนโยบายการจ้างงานขององค์กร เช่น การขยายเวลาการจ้างงานสำหรับผู้สูงอายุที่ยังมี ศักยภาพ
- การสร้างสังคมผู้สูงอายุ ทั้งในที่ทำงาน และที่บ้าน เช่น การตั้งชมรมให้ผู้เกษียณอายุได้ทำกิจกรรม CSR สู่สังคม
- การสนับสนุนสินค้าของผู้สูงอายุทั้งใน และนอกองค์กร เช่น การสนับสนุนผลงาน หรือสินค้าของ ผู้สูงอายุในหน่วยงาน และการสนับสนุนพนักงานให้มีการช่วยเหลือเกื้อหนุนผู้สูงอายุที่อยู่ในบริเวณ ชุมชนหรือที่ซื้อของบริษัท

แนวปฏิบัติประการที่ 2: ทำให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์และบริการได้รับการออกแบบและพัฒนาให้มีความเป็น มิตรกับผู้สูงอายุ

สำหรับในองค์กรที่มีการผลิตสินค้าและบริการที่รองรับตลาดผู้สูงอายุ องค์กรควรจะต้องสร้างความ มั่นใจว่า ได้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการให้มีสภาพการใช้งานที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ คำว่า “ที่เป็นมิตร กับผู้สูงอายุ” ในที่นี้ ก็หมายความว่า จะต้องเป็นสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน มีการเลือก วัสดุที่เหมาะสม ปลอดภัย สะดวกต่อการใช้งานสำหรับผู้สูงอายุ อาจจะมีการทำวิจัยและค้นคว้าในตัว ผลิตภัณฑ์และบริการนั้นๆ และจะต้องผ่านการทดลอง ทดสอบว่าปลอดภัย สามารถเข้าถึงได้ง่าย หาซื้อได้ง่าย ไม่จำกัดเฉพาะกลุ่ม รวมไปถึงการพัฒนานวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ ที่เหมาะสมในแต่ละช่วง อายุของผู้สูงอายุ และจะต้องมีราคาที่ไม่สูงจนเกินไป นอกเหนือจากนี้ควรมีการรับรองจากหน่วยงานกำกับดูแล ว่าผลิตภัณฑ์และบริการนั้นๆ เป็นมิตรกับผู้สูงอายุจริง มีการสื่อสารให้ผู้สูงอายุมีความเข้าใจในการใช้สินค้าและ บริการนั้นๆ อย่างถูกต้อง และรัฐฯ ควรเข้ามาช่วยสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ และกระจายสินค้าและ

บริการให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ไม่จำกัดหรือมีเฉพาะในพื้นที่เมืองใหญ่เท่านั้น

ในการออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการสำหรับผู้สูงอายุนั้น ควรมีการคำนึงถึงเรื่อง Universal Design ตัวอย่างเช่น การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าของผู้สูงอายุ ควรจะต้องเป็นตัวยักษ์ อ่านได้ง่าย และชัดเจน แสดงวันที่ผลิต และหมดอายุที่ชัดเจน มีน้ำหนักเบา รูปทรงหยิบจับได้ง่าย คำนึงถึงประสาทสัมผัส และการมองเห็น เป็นต้น

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- การออกแบบตัวบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่น ตัวอักษรอ่านง่าย หยิบจับง่าย
- การออกแบบอาคารสิ่งปลูกสร้างให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ตามอารยสถาปัตย์ เช่น มีอุปกรณ์ช่วยเหลือ มีทางเดินที่เหมาะสม มีห้องน้ำที่เหมาะสม
- การคิดค้นออกแบบเทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น อุปกรณ์ ไม้เท้า สำหรับผู้สูงอายุ พัฒนาเทคโนโลยีการสัมผัสบน Smartphone ให้ง่ายมากขึ้น
- การทำวิจัยสินค้า / ผลิตภัณฑ์ และบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- การมีช่องทางติดต่อสำหรับผู้สูงอายุ เช่น มี Hotline สำหรับผู้สูงอายุสอบถามเวลาสินค้าหรือบริการมีปัญหา

แนวปฏิบัติประการที่ 3: เคารพและสนับสนุนสิทธิผู้สูงอายุ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจและส่วนที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ

สำหรับการเคารพและสนับสนุนสิทธิของผู้สูงอายุในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจนั้น หมายถึงว่า นอกเหนือจากสิทธิผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 อันพึงจะได้รับแล้วนั้น ผู้สูงอายุควรจะต้องได้รับสิทธิและสวัสดิการจากที่ทำงานและจากการดำเนินธุรกิจ โดยองค์กรอาจจะกำหนดไว้ในจรรยาบรรณทางธุรกิจที่มีต่อผู้สูงอายุ หรือ กำหนดไว้เป็นนโยบาย สิทธิ และสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ และให้ดำเนินการอย่างเป็นแบบแผน อาจจะมีการตั้งคณะกรรมการที่ดูแลเรื่องนี้โดยเฉพาะ รวมไปถึงสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนในกระบวนการดำเนินธุรกิจของคู่ค้า ให้ความตระหนักเรื่องการเคารพสิทธิและให้สวัสดิการสำหรับพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ อาทิ การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิของผู้สูงอายุให้แก่คู่ค้า เพื่อสร้างความตระหนักในการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- การปรับลักษณะงานให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- การมีสวัสดิการพิเศษให้พนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ เช่น การเพิ่มวันลาพิเศษ ให้ไปปฏิบัติธรรม เรื่องของค่ารักษาพยาบาล การยืดหยุ่นเวลาในการทำงาน เงินเกษียณอายุที่มากกว่ากฎหมายกำหนด
- การสนับสนุนด้านสินเชื่อ / เงินทุน เพื่อผู้สูงอายุ แหล่งทุนในการกู้ยืม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ
- การผลักดันให้บริษัทคู่ค้าตระหนักถึงความสำคัญในการเคารพสิทธิและให้สวัสดิการสำหรับพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ เช่น การฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิและการเตรียมความพร้อมของผู้สูงอายุให้แก่คู่ค้า

แนวปฏิบัติประการที่ 4: ทำให้มั่นใจว่าผู้สูงอายุได้รับสวัสดิภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ และในกิจกรรมทางธุรกิจ

องค์กรจะต้องสร้างความมั่นใจ สร้างความตระหนักในด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย สำหรับผู้สูงอายุที่จะได้รับการคุ้มครองจากสถานที่ทำงาน หรือ จากสถานประกอบการ โดยอาจจะมีการกำหนดเพิ่มเติมให้ชัดเจน ในนโยบายความมั่นคงปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (SSHE Policy : Security, Safety, Health & Environmental Policy) เป็นต้น

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- กำหนดสวัสดิการและอาชีวอนามัยของผู้สูงอายุให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- หลีกเลี่ยงงานที่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรือสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ไม่ให้ผู้สูงอายุทำงานในจุดที่มีความเสี่ยง งานที่ต้องใช้แรงหนักจนเกินไป หรือ งานที่ต้องใช้สายตามาก
- จัดหาอุปกรณ์ / เครื่องมือ ช่วยในการทำงานแก่ผู้สูงอายุ
- ติดตั้งอุปกรณ์ที่ให้ความช่วยเหลือ หรือปฐมพยาบาลในเบื้องต้น
- ออกแบบสถานที่ทำงาน ห้องทำงาน หรือ ห้องน้ำ ที่รองรับพนักงานและลูกค้าที่เป็นผู้สูงอายุ โดยอาจจะมีป้ายสัญลักษณ์ ว่าสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ
- มีข้อความเตือน หรือเครื่องหมายแสดงสัญลักษณ์ในการเตือน สำหรับอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ ที่อาจจะเกิดความเสี่ยงได้จากการปฏิบัติงาน

แนวปฏิบัติประการที่ 5: จัดหางานที่มีคุณค่าและสภาพการทำงานที่ยืดหยุ่นเหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจการ ตลอดจนการร่วมลงทุนในกิจกรรมทางธุรกิจ

ในองค์กรที่ให้ความสำคัญกับพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ โดยมีการจ้างงานต่อสำหรับพนักงานที่เกษียณอายุแล้ว หรือจ้างผู้สูงอายุเข้ามาทำงานใหม่ องค์กรควรจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการจัดหางานที่เหมาะสม งานที่มีคุณค่าให้กับพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ โดยต้องคำนึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ รวมถึงสภาพร่างกายของผู้สูงอายุด้วย นอกเหนือไปจากนั้น องค์กรควรจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุที่เคยร่วมงานกันมานาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินกิจการ หรือ การลงทุน ตลอดจนการส่งเสริมให้เป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- จัดหางานที่เหมาะสมและมีคุณค่ากับผู้สูงอายุ เช่น งานที่ปรึกษา งานที่เป็นในลักษณะการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์
- มีนโยบายการทำงานที่ยืดหยุ่นสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ให้สามารถทำงานเป็นชั่วโมงได้ สามารถเลือกเวลามาทำงานได้ สามารถเอางานกลับไปทำที่บ้านได้
- กำหนดงานที่ผู้สูงอายุสามารถมีส่วนร่วมได้ชัดเจน
- เปิดโอกาสให้เข้ามาร่วมลงทุน เป็นหุ้นส่วนของกิจการ หรือเป็นลูกค้า เช่น หาช่องทางให้ผู้สูงอายุ เข้ามาเป็นหุ้นส่วน สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมาร่วมตัวกันจัดตั้งกิจการ หรือเป็นลูกค้า

แนวปฏิบัติประการที่ 6: จัดให้มีระบบและแบบแผนในการสืบทอดความรู้ประสบการณ์ และภูมิปัญญาจากผู้เกษียณอายุ

พนักงานที่เป็นผู้สูงอายุขององค์กรนั้น ล้วนแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีประสบการณ์ในการทำงานมาหลายปี และอยู่กับองค์กรมานาน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต่างก็เป็นผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาที่แตกต่างกันไป เมื่อถึงวันที่บุคคลากรเหล่านี้ต้องเกษียณงานไป อาจจะทำให้องค์กรต้องสูญเสียบุคคลากรที่เก่งๆ ไป ดังนั้นองค์กรควรจะต้องมีการบริหารจัดการในเรื่องของการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนภูมิปัญญา จากพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ หรือกำลังจะเกษียณ ไปสู่พนักงานรุ่นหลัง โดยรูปแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ในแต่ละองค์กรก็อาจจะแตกต่างกันไป บางองค์กรอาจจะมี การจัดขึ้นเป็นกิจกรรม จัดทำเป็นโครงการการอบรมการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ หรือในบางองค์กร อาจจะทำเป็นแผนปฏิบัติการ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดทำเป็นคู่มือ รวมไปถึงการสร้างเป็นระบบ โดยให้พนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ หรือกำลังจะเกษียณ มาเป็นคนถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพต่างๆ สู่พนักงานรุ่นหลัง

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- สร้างวัฒนธรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นภายในองค์กร เช่น ให้มีระบบการสอนงานจากรุ่นสู่รุ่น ระบบพี่สอนน้อง
- ส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุกับพนักงานรุ่นใหม่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และการถ่ายทอดประสบการณ์
- สร้างระบบ Knowledge Management ในองค์กร โดยให้ผู้สูงอายุเป็น Coaching หรือเป็นที่ปรึกษา
- สร้างระบบ Coaching and Mentoring ในองค์กร
- จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน โดยให้ผู้ที่กำลังเกษียณอายุเข้ามามีส่วนร่วม

แนวปฏิบัติประการที่ 7: สนับสนุนบทบาทของรัฐและประชาสังคมในการคุ้มครองสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ

นอกเหนือจากองค์กรจะมีแนวปฏิบัติทางธุรกิจกับผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจ้างงาน การจัดซื้อจัดจ้าง การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงการลงทุนหรือร่วมทุน แล้วนั้น องค์กรยังสามารถสนับสนุนผู้สูงอายุ ได้โดยการเข้าไปสนับสนุนบทบาทของรัฐและภาคประชาสังคมต่างๆ ในการคุ้มครองสวัสดิภาพและการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงการร่วมมือกับภาครัฐในการช่วยเหลือผู้สูงอายุในเรื่องต่างๆ ตัวอย่างของการเข้าไปหนุนเสริมบทบาทของรัฐในการคุ้มครองสวัสดิภาพและจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- สนับสนุนการจ้างงานผู้สูงอายุ ทั้งในกรณีการจ้างงานพนักงานที่กำลังจะเกษียณอายุต่อ หรือ การจ้างงานพนักงานที่เป็นผู้สูงอายุเข้ามาทำงานใหม่
- สนับสนุนการสร้างอาชีพของผู้สูงอายุ
- สนับสนุนการสร้างจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ

ตัวอย่าง/ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร

- สนับสนุนการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม
- ให้สวัสดิการแก่พนักงานที่เป็นผู้สูงอายุ เป็นกรณีพิเศษ

ในบทต่อไป จะเป็นการประมวลบทสรุปและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ ที่เป็นการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการทำงานหลักของกิจการ (CSR-in-process) และวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) พร้อมข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่เป็นผลจากการทำงานร่วมกันขององค์กรธุรกิจ เครือข่ายธุรกิจที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ (Age-Friendly Business) ที่ริเริ่มขึ้นโดยสถาบันไทยพัฒนา มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ด้วยความร่วมมือของกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์